



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 556/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. novembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. D. K., B., zastúpeného advokátom JUDr. M. K., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava III č. k. 1 Pn 1179/2012-19 z 27. augusta 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. D. K. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. novembra 2013 doručená sťažnosť JUDr. D. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava III (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 1 Pn 1179/2012-19 z 27. augusta 2013.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru B. (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) sp. zn. ČVS: ORP-100/OEK-B3-2013 mu bola „uložená poriadková pokuta v sume 250 Eur s odôvodnením, že napriek predchádzajúcemu napomenutiu bez dostatočného ospravedlnenia som nevyhovel predvolaniu na výsluch v trestnom konaní“. Proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť, o ktorej rozhodla okresná prokuratúra uznesením č. k. 1 Pn 1179/12-19 z 27. augusta 2013 tak, že ju ako nedôvodnú zamietla.

Podľa názoru sťažovateľa namietané rozhodnutie okresnej prokuratúry je zásahom do jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, „*nakoľko neobsahuje jasné právne závery majúce pre vec podstatný význam, a tiež právne závery v ňom obsiahnuté sú svojvoľné a zjavne neodôvodnené*“.

Sťažovateľ ďalej argumentoval takto:

„Ja som policajnému orgánu aj prokuratúre zasielal moju plnú moc preukazujúcu, že môjho klienta - spoločnosť I. a. s. (ktorého sa výsluch týkal) som zastupoval a bol som pre neho činný ako advokát a zbavený mlčanlivosti týmto klientom som nebol. Preto som svoju neúčast' na úkone, ku ktorému som bol predvolaný vyšetrovateľom aj dostatočne ospravedlnil s odkazom na ust. § 23 zák. č. 586/2003 Z. z. o advokácii prostredníctvom e-mailu a faxu s odôvodnením, že naľko som nebol zbavený mlčanlivosti, nie je možné, aby som bol vypočúvaný. Zdôrazňujem, že je šikanujúce predvolávať ma ako advokáta na výsluch, ktorý nemôže dopadnúť inak, ako odmietnutím výsluchu vzhľadom na zákonnú povinnosť mlčanlivosti a zákaz výsluchu podľa citovaných ustanovení Trestného poriadku a zákona o Policajnom zbore, s čím sa okresná prokuratúra v touto sťažnosťou napadnutom uznesení nijako nevysporiadala, hoci som na to opakovane poukazoval; v tomto smere je teda uznesenie okresnej prokuratúry jednostranné a svojvoľné...

V obdobnom prípade, ktorý bol prejednávaný na Okresnej prokuratúre v T. pod č. 3 Pv 144/13-9 zo dňa 05. 06. 2013, prokurátor Okresnej prokuratúry v T. vyhodnotil sťažnosť advokáta v súlade s jeho námietkami a usmernil vyšetrovateľa v tom smere, že nemôže advokáta vypočúvať bez zbavenia mlčanlivosti jeho klientom a vyšetrovateľ je povinný takéto ospravedlnenie akceptovať.“

Sťažovateľ vyslovil názor, že proti uzneseniu okresnej prokuratúry nemá k dispozícii žiadny právny prostriedok ochrany, a preto je podľa jeho názoru sťažnosť v zmysle § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prípustná.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil:

„Základné právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa článku 46 ods. 1 v spojení s článkom 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava III. č. k. 1 Pn 1179/2012-19 zo dňa 27. 08. 2013 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Okresnej prokuratúry Bratislava III. č. k. 1 Pn 1179/2012-19 zo dňa 27. 08. 2013 a prikazuje jej vo veci znovu konať a rozhodnúť.

Okresná prokuratúra Bratislava III. je povinná sťažovateľovi uhradiť trovy konania v sume 275,94 € na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity je založený na tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 277/09).

Podstatou námietok sťažovateľa bolo tvrdenie, že uznesenie okresnej prokuratúry, ktorým bola zamietnutá jeho sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa okresného riaditeľstva o uložení poriadkovej pokuty, je nedostatočne odôvodnené a svojvoľné, čo znamená, že ním došlo k porušeniu jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu

jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby (ďalej len „podávateľ podnetu“), ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2).

Podľa § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd považuje podnet, ako aj opakovaný podnet podľa zákona o prokuratúre za účinný prostriedok nápravy, ktorého vyčerpaním pred podaním sťažnosti ústavnému súdu sa možno domôcť ochrany svojich práv (m. m. IV. ÚS 330/04, I. ÚS 186/05, III. ÚS 486/2013).

Ústavný súd aj v predchádzajúcich konaniach (napr. III. ÚS 235/07, III. ÚS 157/08, III. ÚS 112/2012, III. ÚS 56/2013) vyslovil opakovane právny názor, že vynechanie tohto prostriedku nápravy (podnetu, opakovaného podnetu) v sústave orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre, ktoré by účinne napomohli odstráneniu namietaného porušenia práv, ku ktorému malo podľa tvrdenia sťažovateľa dôjsť v súvislosti s rozhodnutím okresnej prokuratúry (m. m. napr. I. ÚS 186/05).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh nepochybne vyplýva, že proti uzneseniu vyšetrovateľa okresného riaditeľstva podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodla okresná prokuratúra tak, že ju ako nedôvodnú zamietla. Zo sťažnosti podanej ústavnému súdu ani z jej príloh však nevyplýva, že by sťažovateľ podal podnet podľa príslušných ustanovení zákona o prokuratúre o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia prokurátorky okresnej prokuratúry, hoci tak mohol a mal urobiť pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. V okolnostiach prípadu možno podľa názoru ústavného súdu totiž podnet (a prípadne aj opakovaný podnet) považovať za iný právny prostriedok ochrany podľa § 53 ods. 1 zákona o prokuratúre, ktorý zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základného práva poskytuje a na ktorého použitie je oprávnený podľa zákona o prokuratúre.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej neprípustnosti.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že v petite sťažnosti sťažovateľ základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého porušenie namieta, pomenoval ako „základné právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde“, hoci v danom prípade sa ochrany svojich práv domáhal na inom orgáne verejnej moci (okresnej prokuratúre). Vzhľadom na to, že z odôvodnenia sťažnosti bola námietka sťažovateľa zjavná, ako aj vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť

odmietol pre jej neprípustnosť, považoval za právne bezvýznamné vyzývať sťažovateľa na odstránenie tohto nedostatku podania.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ostatnými návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. novembra 2013